

Demokrati och expertis

Bo Rothstein

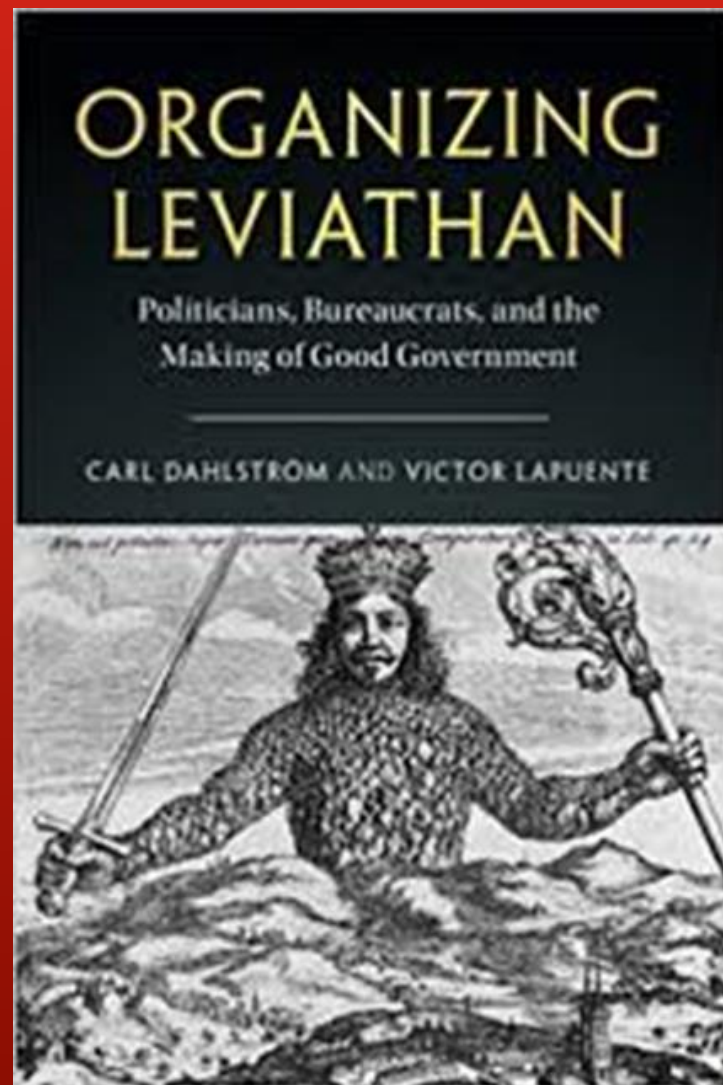
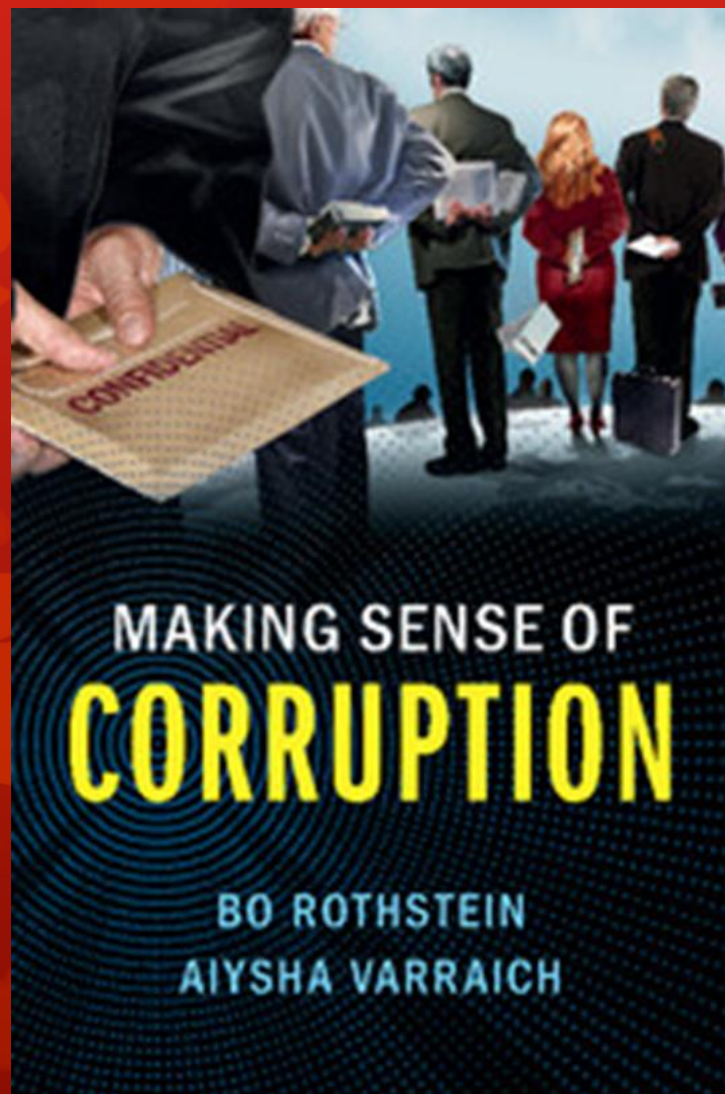
The Quality of Government (QoG) Institute

Statsvetenskapliga institutionen

Göteborgs universitet

Vad är QoG Institutet?

- Institutet för forskning om kvalitet i samhällsstyrningen
- Startades i liten skala 2004 med anslag från Riksbankens Jubileumsfond
- Nu cirka 30 forskare, doktorander och forskningsassistenter
- Se www.qog.pol.gu.se

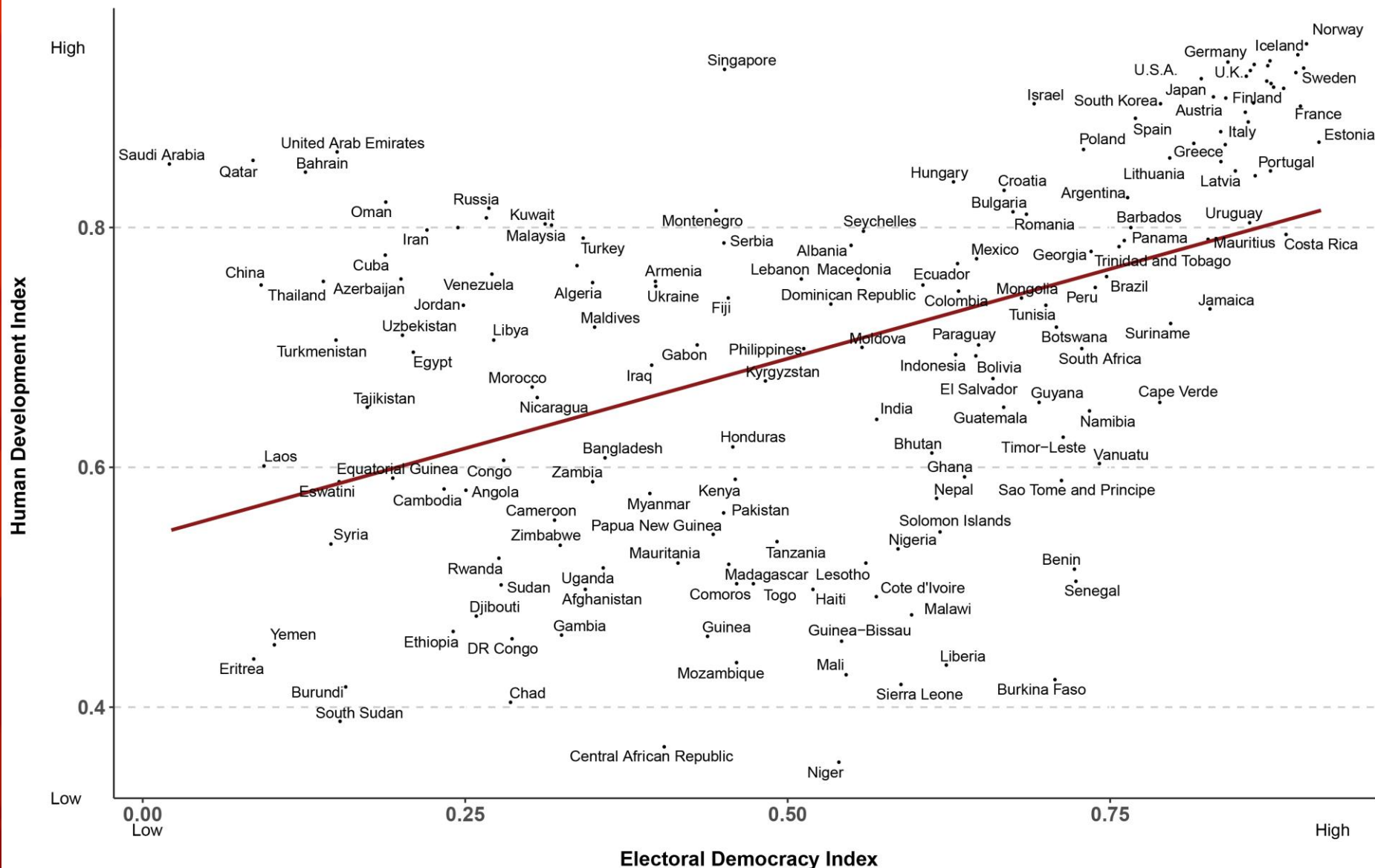
Epistemisk demokrati

- En speciell inriktning inom nyare demokratiteori
- Begreppet myntat av filosofen Joshua Cohen 1986
- Ett svar på att demokratiska beslutsprocesser inte alltid leder till beslut som är "true" and "fair"
- "Fair" (rättfärdiga), hanteras av diskursen om mänskliga rättigheter
- "True" (sanna) har inte någon liknande hemvist inom demokratiteorin men går naturligtvis tillbaka till Platons idé om väktarstaten

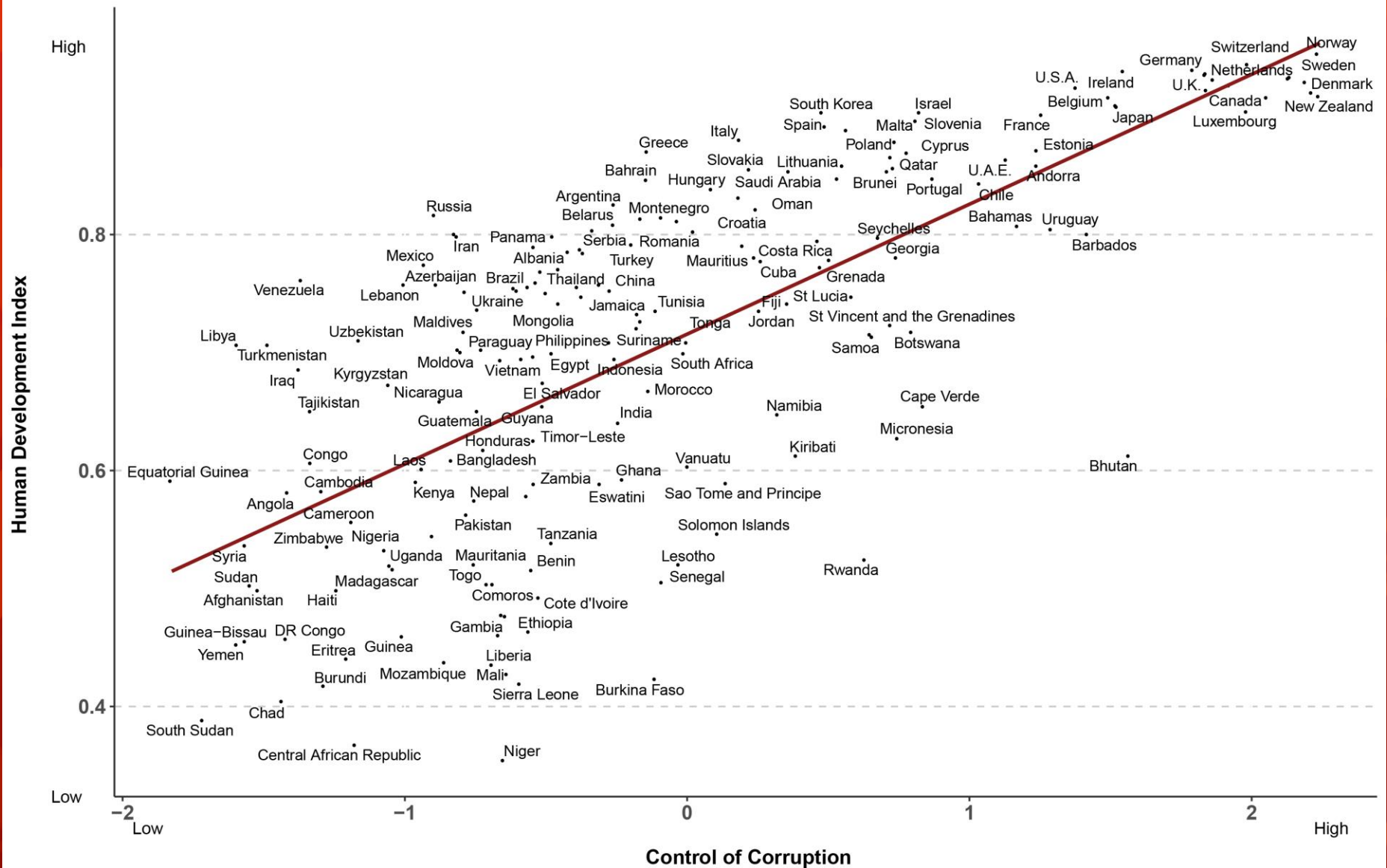
Vad innebär dessa krav?

- Cohen: The Epistemic conception of democracy requires “an *independent standard* of correct decisions—that is, an account of justice or the common good that is *independent* of current consensus and the outcomes of votes”
- Exempel: Thabo Mbekis politik mot HIV/AIDS
- Vad om riksdagen skulle besluta om att all undervisning i biologi skulle bygga på “kreationism” istället för evolutionsteorin
- Klarar demokratin kravet på “true”?

Human Development Index vs. Electoral Democracy Index

Human Development Index vs. Control of Corruption

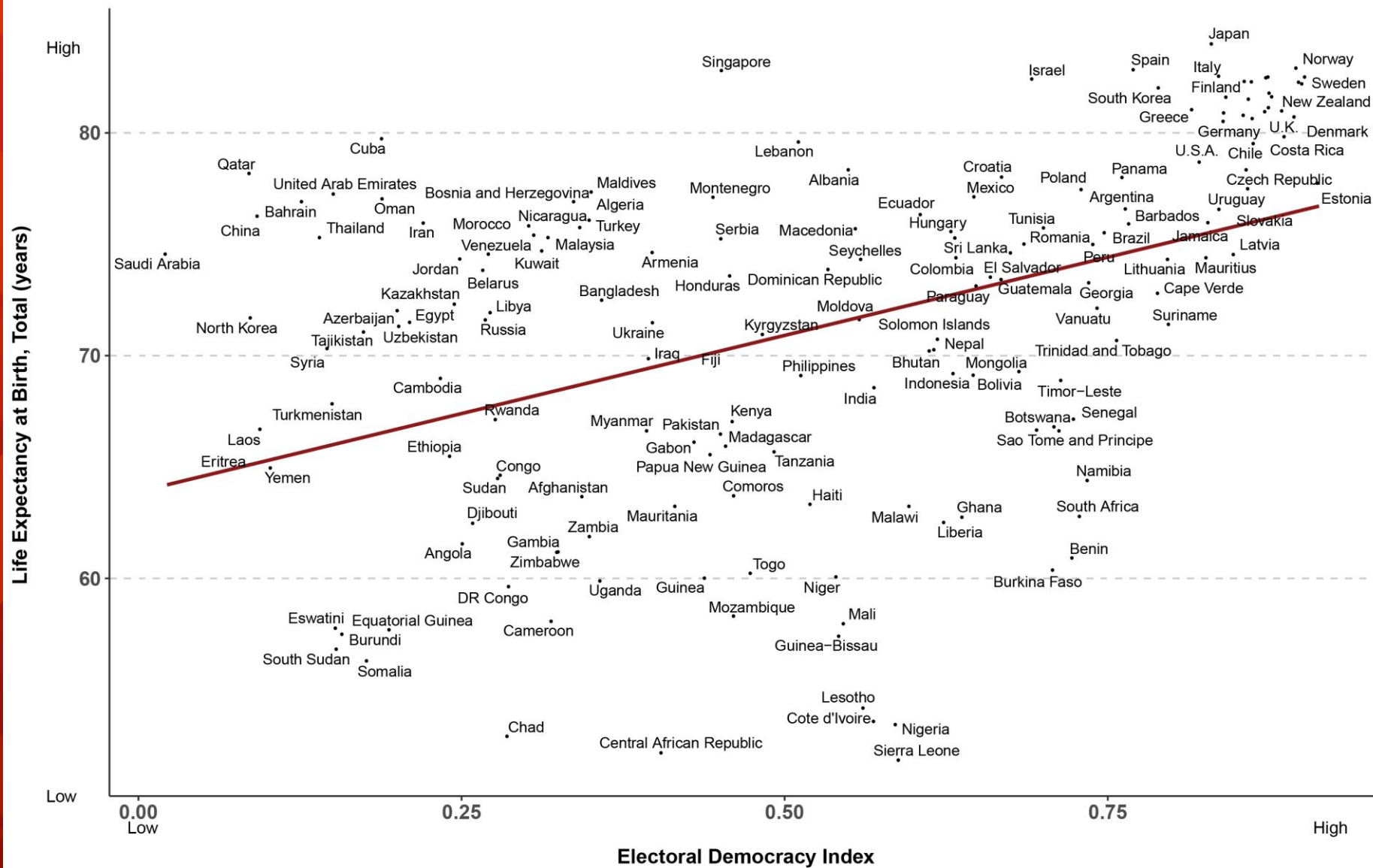

Number of observations: 187

R-Squared: 0.51

Sources: United Nations Development Program (2017) & The World Bank Group (2017)

Life Expectancy at Birth, Total (years) vs. Electoral Democracy Index

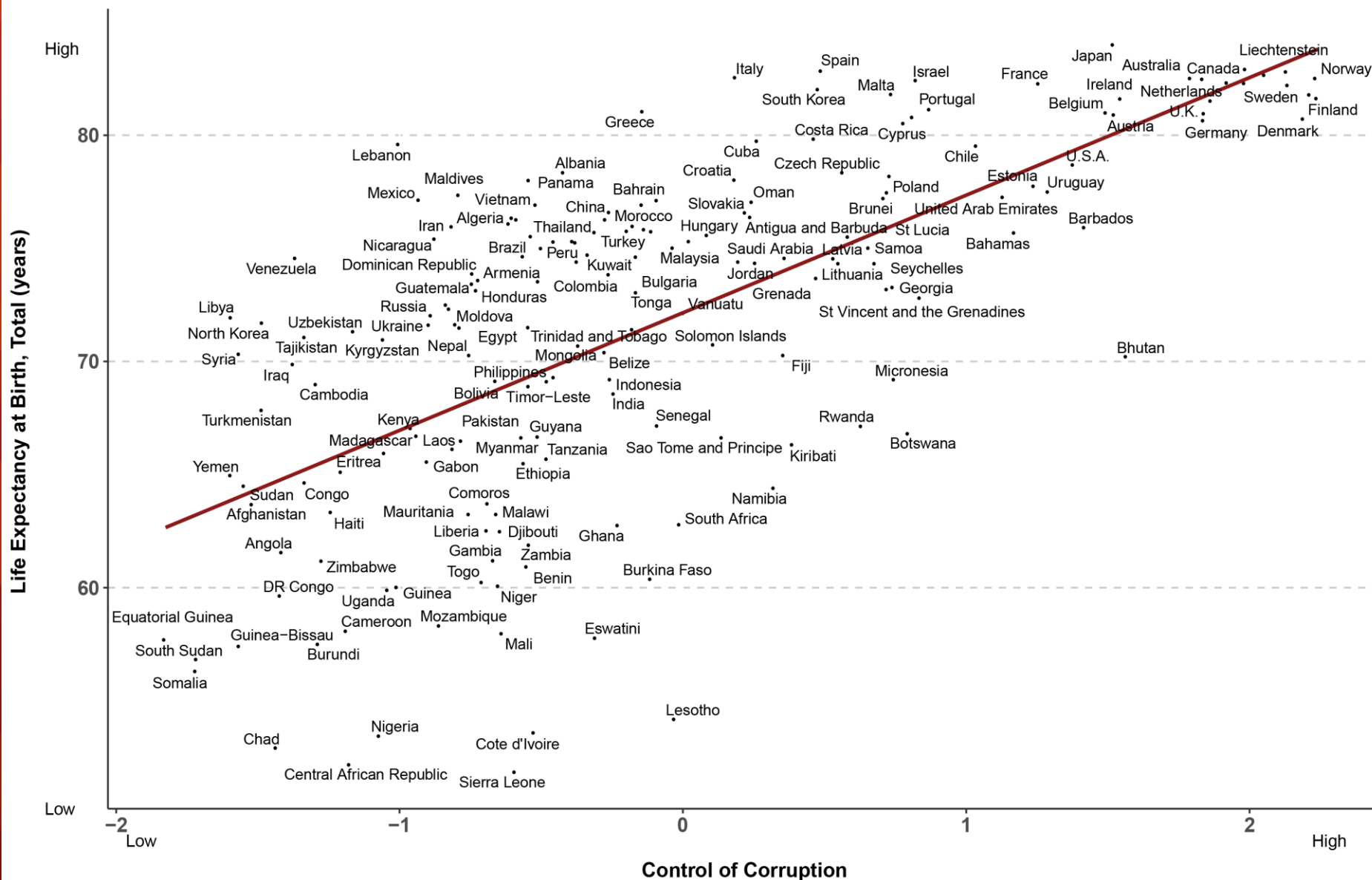

Number of observations: 170

R-Squared: 0.19

Sources: The World Bank Group (2016) & Varieties of Democracy (V-Dem) Project (2017)

Life Expectancy at Birth, Total (years) vs. Control of Corruption

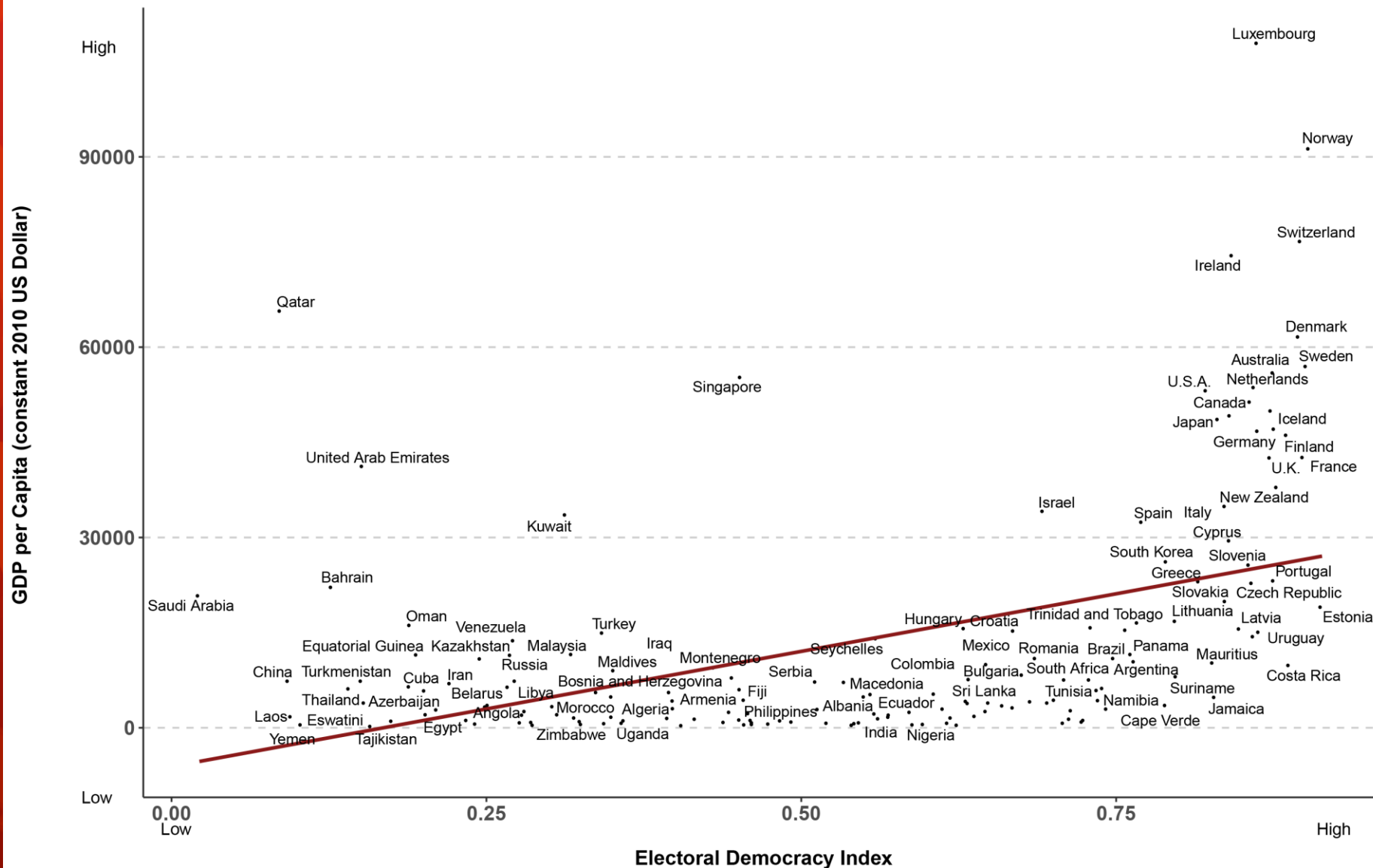

Number of observations: 184

R-Squared: 0.45

Sources: The World Bank Group (2016) & The World Bank Group (2017)

GDP per Capita (constant 2010 US Dollar) vs. Electoral Democracy Index

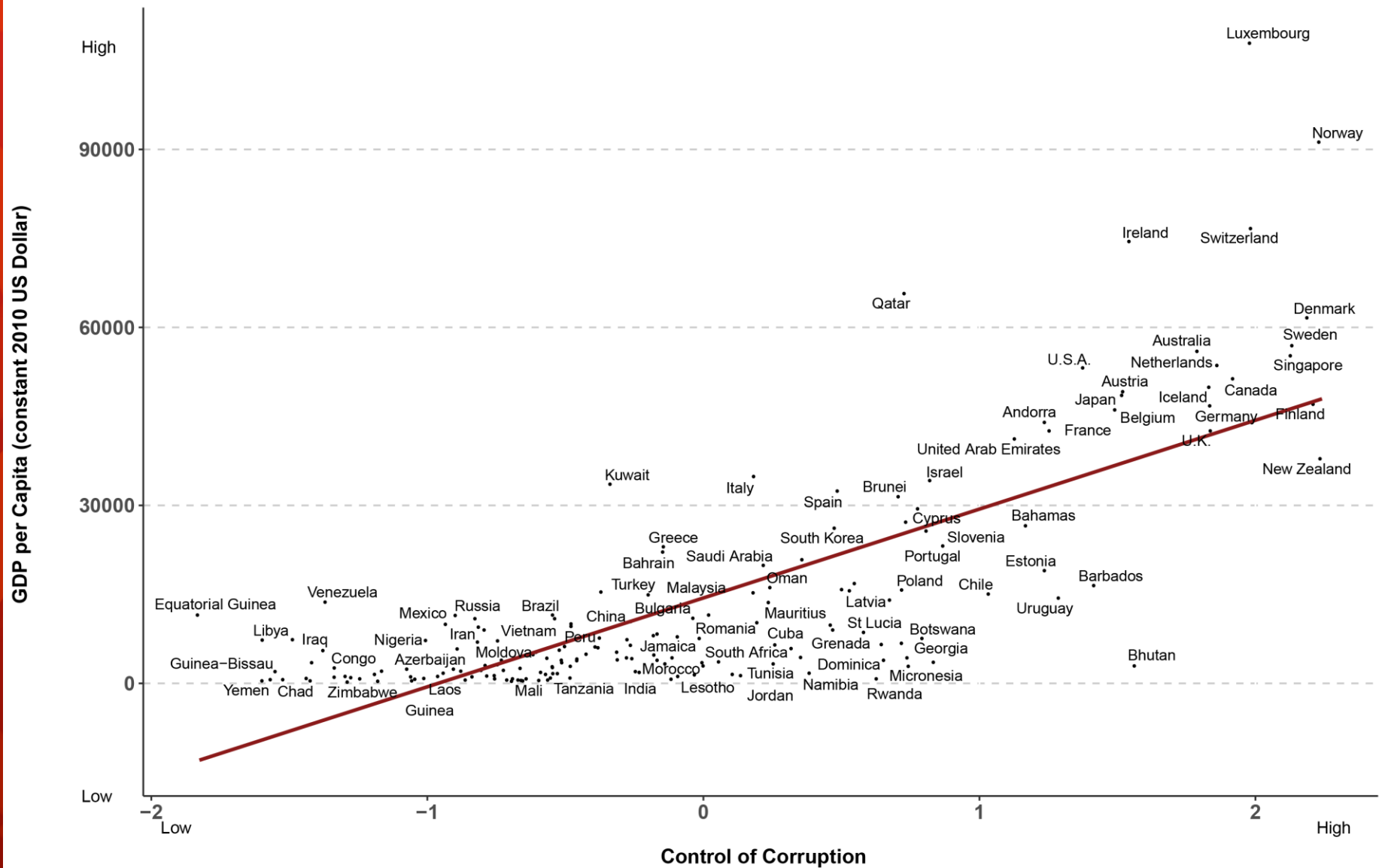

Number of observations: 164

R-Squared: 0.20

Sources: The World Bank Group (2014 – 2017) & Varieties of Democracy (V-Dem) Project (2017)

GDP per Capita (constant 2010 US Dollar) vs. Control of Corruption

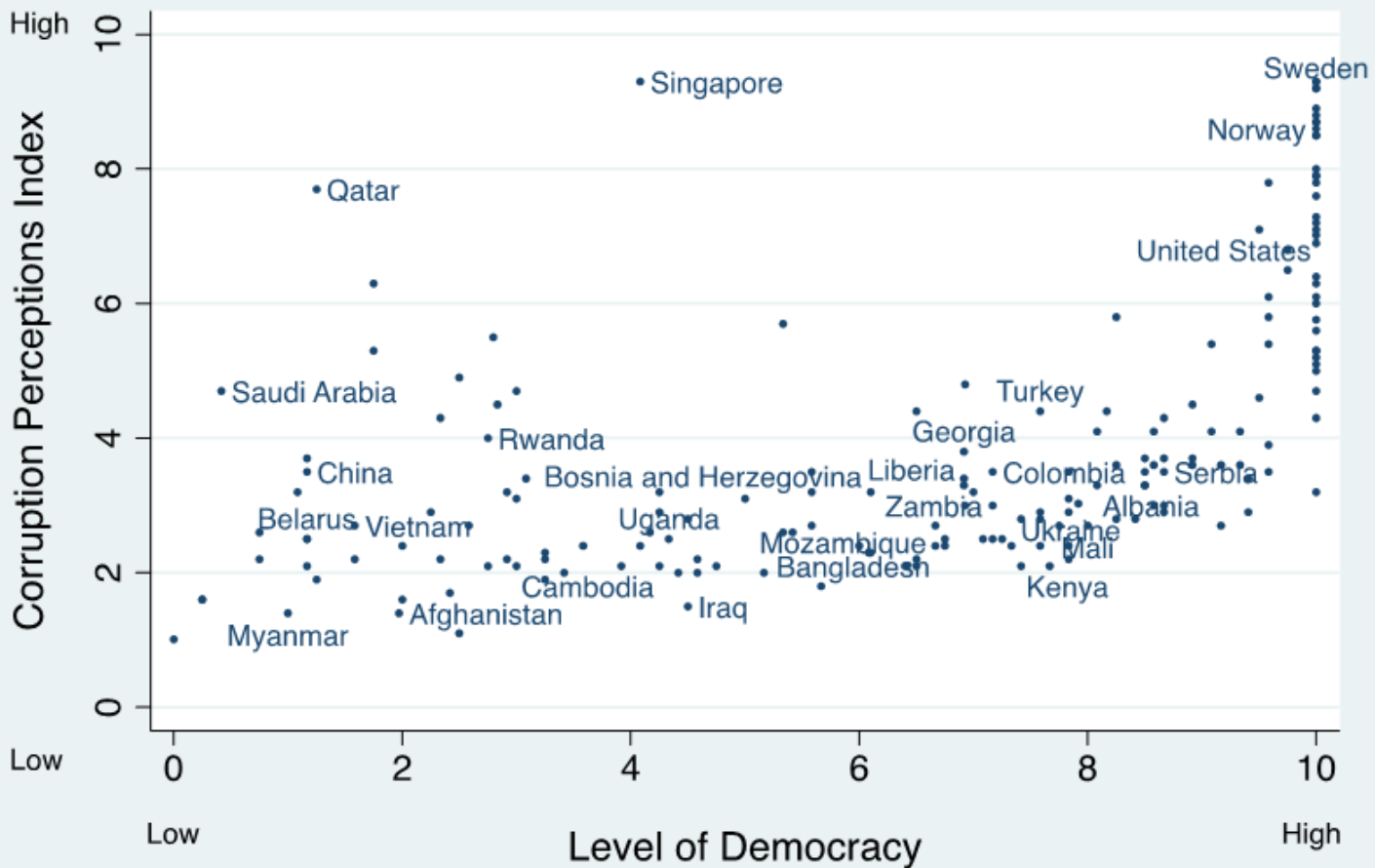

Number of observations: 184

R-Squared: 0.59

Sources: The World Bank Group (2014 – 2017) & The World Bank Group (2017)

Demokrati och korruption

R-squared: 0.30

Number of observations: 181

Sources: Transparency International (2010); Freedom House (2010); Polity (2010)

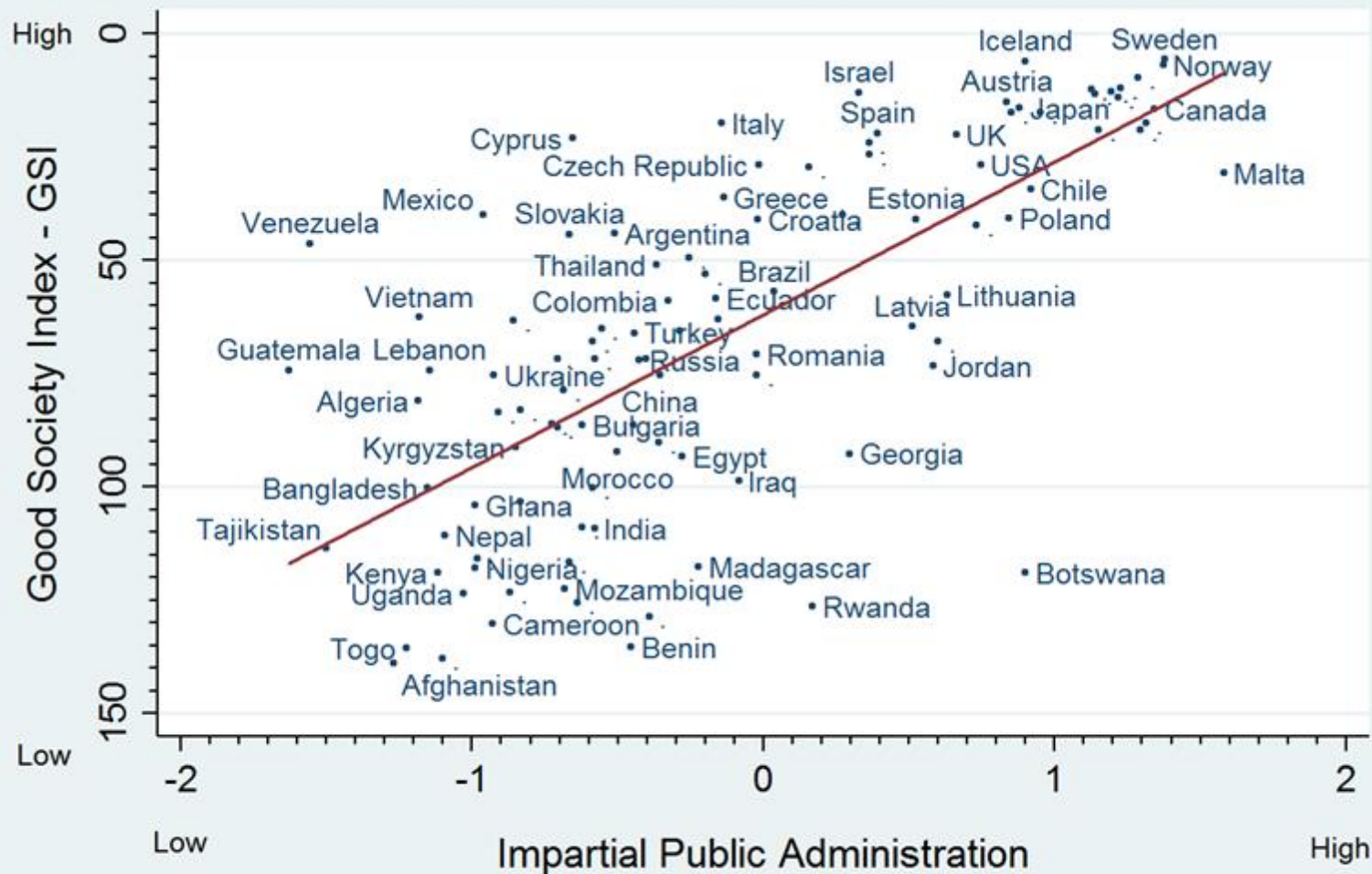
Expertstyre?

- Inte alltid eniga
- Inte alltid opartiska
- Har inte alltid användbar eller pålitlig kunskap
- Saknar demokratisk legitimitet
- "Vem skall vakta väktarna?"

Epistemisk demokrati på svenska?

- Oberoende domstolor
- Oberoende riksbank
- Autonoma universitet/högskolor
- Autonoma kulturinstitutioner
- Oberoende riksrevision
- Många professioner och semi-professioner i den offentliga sektorn
- Expertis i offentliga utredningar

Opartisk offentlig förvaltning och mänsklig välfärd

R-squared: 0.51

Number of observations: 105

Sources: Holmberg GSI; QoG Expert Survey (2015)

En rimlig kompromiss?

- Politiska beslut bör bygga på "bäst tillgängliga kunskap"
- Men viktiga att inse att enbart kunskap inte kan ge alla svar
- Och att kunskap kan vara "biased" och bristfällig
- Inte expertstyre, men styre genom experter?
- **Ett utredningsväsende där experter och politiker möts**